
Vergaderjaar 2011–2012

33 240 III

Jaarverslag en slotwet ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2011

Nr. 1

**JAARVERSLAG VAN HET MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN,
HET KABINET DER KONINGIN EN DE COMMISSIE VAN TOEZICHT
BETREFFENDE DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN (III)**
Aangeboden 16 mei 2012

INHOUDSOPGAVE

	blz.
A. ALGEMEEN	3
1. Aanbieding jaarverslag en verzoek tot dechargeverle- ning	3
2. Leeswijzer	7
B. MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN	8
1. Realisatie beleidsprioriteiten	8
2. Beleidsartikel «Bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid»	9
2.1 Algemene doelstelling	9
2.2 Budgettaire gevolgen van beleid	9
2.3 Financiële toelichting budgettaire gevolgen van beleid	9
2.4 Nader geoperationaliseerde doelstellingen	10
2.4.1 Coördinatie van het algemeen communicatiebeleid	10
2.4.2 Leveren van bijdragen aan de langere termijn beleids- ontwikkeling van het regeringsbeleid	11
3. Bedrijfsvoeringsparagraaf	14
C. KABINET DER KONINGIN	15
1. Activiteiten	15
2. Budgettaire gevolgen	15
3. Bedrijfsvoeringsparagraaf	15
D. COMMISSIE VAN TOEZICHT BETREFFENDE DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN	17
1. Activiteiten	17
2. Budgettaire gevolgen en toelichting	17
3. Bedrijfsvoeringsparagraaf	18
E. JAARREKENING	19
1. Verantwoordingsstaat van het Ministerie van Algemene Zaken	19
2. Verantwoordingsstaat van het Kabinet der Koningin	20
3. Verantwoordingsstaat van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	21
4. Saldibalans Ministerie van Algemene Zaken met toelichting	22
5. Saldibalans Kabinet der Koningin met toelichting	25
6. Saldibalans Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten met toelichting	26
7. Baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie	28
7.1 Staat van baten en lasten	28
7.2 Balans	29
7.3 Kasstroomoverzicht	30
7.4 Doelmatigheidsindicatoren	31
8. Topinkomens	33
Bijlage Inhuur externen	34

A. ALGEMEEN

1. AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik, het departementale jaarverslag van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (III) over het jaar 2011 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Algemene Zaken decharge te verlenen over het in het jaar 2011 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden.

Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieel beheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de departementale saldibalansen;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende wettelijk voorgeschreven stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2011;
- b. het voorstel van de slotwet over 2011, die met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
- c. het rapport van de Algemene Rekenkamer over 2011 met betrekking tot het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel Jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2011 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2011, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2011 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen voordat de betrokken slotwet is aangenomen en de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De minister-president,
minister van Algemene Zaken
M. Rutte

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

2. LEESWIJZER

Zoals in het voorwoord is opgemerkt, bestaat begroting III uit drie begrotingsstaten:

- 1) het ministerie van Algemene Zaken;
- 2) het Kabinet der Koningin (KdK);
- 3) de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (CTIVD).

Deze driedeling is in navolgend jaarverslag terug te vinden in de onderdelen B tot en met D. Onderdeel E bevat de jaarrekening.

In onderdeel B van het jaarverslag wordt voor het ministerie van Algemene Zaken achtereenvolgens ingegaan op de realisatie van de beleidsprioriteiten voor 2011, op het beleidsartikel «Bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid» en op de bedrijfsvoering. In afwijking van de rijksbegrotingsvoorschriften wordt niet afzonderlijk ingegaan op de gerealiseerde maatschappelijke effecten of op de mate van doelbereiking; zie hiervoor de brief aan de Tweede Kamer van 29 juni 2006 (de zgn. «comply or explain brief»; Kamerstukken II, 2005–2006, 29 949, nr. 53).

In onderdeel C worden de uitgevoerde taken van het Kabinet der Koningin toegelicht, de financiële consequenties daarvan en de bedrijfsvoering.

Onderdeel D gaat kort in op de wettelijke taken van de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de daarbij horende financiële realisatie en de bedrijfsvoering.

Onderdeel E bevat de jaarrekening, met daarin de verantwoordingsstaten, de saldibalansen met toelichting, de verantwoording van de baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie (DPC), een opgave van de topinkomens en een bijlage met het overzicht van de externe inhuur.

B. MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

1. REALISATIE BELEIDSPRIORITEITEN

De minister-president heeft als lid van de Europese Raad deelgenomen aan diens vergaderingen en aan een aantal eurozone toppen in verband met de schulden crisis. Deze bijeenkomsten waren voor een deel gewijd aan de nijpende schuldenpositie van Griekenland en de onzekerheid op de financiële markten rond een aantal andere landen in de Eurozone. Er zijn instrumenten gecreëerd om de stabiliteit van de Eurozone in de toekomst beter te waarborgen. In september werd een akkoord bereikt tussen lidstaten, Commissie en het Europees Parlement over een wetgevingspakket op het terrein van economic governance dat strengere begrotingsdiscipline in de lidstaten afdwingt. Veel van de Nederlandse wensen, met name de wens tot meer automatisme in het opleggen van maatregelen en sancties, zijn daarin terug te vinden. De Europese Raad verwelkomde in oktober de versterkte rol van de positie van de Commissaris voor Economische en Monetaire Zaken, dhr. Rehn, met het oog op de onafhankelijke en objectieve rol van de Commissie bij de monitoring en naleving. Verder werd het verdrag tot instelling van een permanent noodfonds (het Europees Stabiliteitsmechanisme) afgerond en werden instrumenten ingevoerd om het toezicht op financiële instellingen te versterken. Daarnaast kwam in maart het Euro Plus Pact tot stand. Doel van het pact is om in aanvulling op het Europese semester additionele politieke druk te ontwikkelen voor het doorvoeren van structurele hervormingen op een aantal terreinen die van groot belang zijn voor vergroten van het EU concurrentievermogen. Mede door Nederlandse inzet is daarbij ook het belang van een verbeterde werking van de interne markt benadrukt en het belang ook de sociale cohesie in de lidstaten duurzaam te waarborgen.

Nederland heeft in de Europese Raad aandacht gevraagd voor een beter toezicht op het Schengen instrumentarium en de noodzaak bij de toetsing daarvan ook elementen van rechtsstatelijkheid op te nemen. De Europese Raad besloot in zijn zitting in juni dit element op te nemen in het toekomstige evaluatiemechanisme. Ook hield Nederland vast aan de voorwaarden voor toetreding van Roemenië en Bulgarije tot Schengen.

In december ondertekenden de leden van de Europese Raad het Verdrag tot toetreding van Kroatië.

De Europese Raad stond regelmatig stil bij de ontwikkelingen in Noord-Afrika en keurde EU maatregelen goed op het vlak van humanitaire hulpverlening, de beheersing van migratie en de versterking van economische banden met landen ter stimulering van democratische ontwikkeling. Ook de situatie in het Midden-Oosten stond regelmatig op de agenda.

2. BELEIDSARTIKEL «BEVORDEREN VAN DE EENHEID VAN HET ALGEMEEN REGERINGSBELEID»

2.1 Algemene doelstelling

Het werkterrein van het ministerie van Algemene Zaken laat zich samenvatten onder de noemer «bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid».

Deze algemene beleidsdoelstelling wordt onderscheiden in drie operationele doelstellingen:

- coördinatie van het algemeen regeringsbeleid;
- coördinatie van het algemeen communicatiebeleid;
- het leveren van bijdragen aan de langere termijn beleidsontwikkeling van het regeringsbeleid.

In paragrafen 2.2 en 2.3 worden de budgettaire gevolgen van beleid gepresenteerd en toegelicht.

In paragraaf 2.4 wordt de realisatie van de operationele doelstellingen toegelicht.

Vervolgens worden de apparaatsuitgaven toegelicht in de (bedrijfsvoerings)paragraaf 3.

2.2 Budgettaire gevolgen van beleid

Bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid (x € 1000)						
				Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2008	2009	2010	2011	2011	2011
Verplichtingen	52 177	68 674	73 278	53 907	65 167	– 11260
Uitgaven	54 484	67 903	72 355	55 820	65 167	– 9347
Programma-uitgaven						
– Coördinatie van het algemeen regeringsbeleid	448	435	331	522	490	32
– Coördinatie van het algemeen communicatiebeleid	20 143	27 369	32 089	24 512	21 731	2 781
– Bijdragen aan de langere termijn beleidsontwikkeling	551	704	739	587	764	– 177
Apparaatsuitgaven	33 342	39 395	39 196	30 199	42 182	– 11983
<i>Bovenstaande communicatie-uitgaven is inclusief de bijdrage aan de baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie</i>	<i>7 555</i>	<i>7 391</i>	<i>15 305</i>	<i>20 008</i>	<i>23 311</i>	<i>– 3303</i>
Ontvangsten	1 768	2 879	3 659	3 608	3 832	– 224

2.3 Financiële toelichting budgettaire gevolgen van beleid

Indien naast de uitkomsten in bovenstaande tabel rekening gehouden wordt met de mutaties die reeds in de eerste en tweede suppletoire begrotingswet zijn verwerkt, is er sprake van een overschrijding van € 2,3 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door achterliggende uitgaven in het kader van het communicatiebeleid. Voor een meer gedetailleerde toelichting op de budgettaire ontwikkelingen in 2011 wordt verwezen naar de eerste en tweede suppletoire begroting en naar de – separaat met dit jaarverslag aan de Tweede Kamer aan te bieden – Slotwet.

2.4 Nader geoperationaliseerde doelstellingen

2.4.1 Coördinatie van het algemeen communicatiebeleid

De Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) ondersteunt de minister-president in zijn coördinerende rol op het terrein van de overheidscommunicatie en ondersteunt de Voorlichtingsraad (VoRa). De VoRa, onder voorzitterschap van de DG RVD, is het ambtelijke adviesorgaan van het kabinet op het gebied van de overheidscommunicatie. Veel activiteiten in het kader van de coördinatie van de overheidscommunicatie zijn samengebracht in het Jaarprogramma Gemeenschappelijke Communicatie (JGC) van de VoRa. De uitvoering hiervan ligt deels bij de RVD, deels bij de Dienst Publiek en Communicatie van het ministerie van Algemene Zaken.

Het Jaarprogramma bevat gemeenschappelijke communicatieactiviteiten (zoals het Continu Onderzoek Burgerperspectieven, de Postbus 51-informatiedienst en contracten voor zaken als hosting van websites). Daarnaast bevat het Jaarprogramma een budget voor de vernieuwing van de communicatie. Kernbegrippen hierbij zijn eenheid in presentatie naar inhoud en vorm, betere beschikbaarheid en toegankelijkheid van informatie, meer samenhang in de publiekscommunicatie en het duiden en gebruiken van signalen uit de samenleving.

Consolidatie

Na het afronden van de projecten Overheidscommunicatie Nieuwe Stijl en 1Logo stond het jaar 2011 beleidsmatig grotendeels in het teken van consolidatie. De nieuwe gezamenlijke infrastructuur van bijvoorbeeld de huisstijl, de campagnes en de website rijksoverheid.nl diende immers vanuit een projectorganisatie ondergebracht te worden bij, bijvoorbeeld, de Gemeenschappelijke Dienst Publiek en Communicatie van het ministerie van Algemene Zaken en de Werkmaatschappij van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit proces is in 2011 afgerond.

Gerichte vernieuwing

Naast deze «consolidatieslag» zijn er gericht enkele vernieuwings- en verbeteringsslagen gemaakt.

De rijksbrede website www.rijksoverheid.nl is verbeterd om de vindbaarheid en toegankelijkheid te vergroten. Deze site groeit meer en meer in zijn rol als centrale punt in de communicatie van de Rijksoverheid. Zo is de site in 2011 aangevuld met een nieuwe subsite voor buitenlandse doelgroepen (www.government.nl). Daarnaast zijn in 2011 applicaties toegevoegd als de persberichtenservice van de Rijksoverheid.

Voor burgers is het van belang dat het kabinet zo eenduidig mogelijk communiceert en dat de Rijksoverheid toegankelijk, herkenbaar en eenduidig is. Sinds 2011 kunnen zij op Rijksoverheid.nl een publieksvriendelijke samenvatting van het kabinetsbeleid vinden. Per hoofddoelstelling van het kabinet kan dan met enkele muisklikken een overzicht van de meest recente maatregelen gevonden worden. Daarnaast is in 2011 gestart met een «spreekuur» van de minister-president op YouTube. In een videoboodschap beantwoordt de premier vragen die hem gesteld zijn over (de voortgang van) het kabinetsbeleid.

Hoofdstuk 7 Baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie geeft een breder overzicht van de gemeenschappelijke communicatie in 2011.

Burgerbrieven

In 2011 heeft het ministerie van Algemene Zaken 1 905 burgerbrieven ontvangen. De gemiddelde behandeltijd bedroeg 18 dagen (tegen 15 dagen in 2010).

Behandelingstermijn burgerbrieven in 2011		
	2011	2010
< 3 weken	63%	72%
3 weken – 6 weken	29%	22%
> 6 weken	8%	6%

Wobverzoeken, bezwaar- en klaagschriften

In 2011 heeft het ministerie 28 verzoeken om informatie op grond van artikel 3 van de Wob in behandeling genomen. In 2011 zijn 30 besluiten genomen op Wob-verzoeken. 5 besluiten hiervan hadden betrekking op verzoeken ingediend in 2010 en op 3 in 2011 ontvangen verzoeken is in datzelfde jaar nog geen besluit genomen. De beslissing op 13 verzoeken werd verdaagd (artikel 6, tweede lid, Wob). In 3 gevallen is met de verzoeker overeengekomen de beslissing te nemen op een later tijdstip dan de verdaagde termijn als bedoeld in artikel 6, tweede lid, Wob. Op 7 verzoeken werd buiten de al dan niet verdaagde termijn besloten. In 2011 heeft het ministerie 8 bezwaarschriften ontvangen tegen beslissingen op Wob-verzoeken. Op deze 8 bezwaarschriften zijn 2 besluiten genomen. In één geval heeft de indiener van het bezwaarschrift het verzoek ingetrokken. In één geval is de beslissing op bezwaar op verzoek van de indiener aangehouden. In de overige vier gevallen eindigt de termijn voor het nemen van een beslissing in 2012. In 2011 heeft het ministerie 1 klaagschrift ontvangen. Dit klaagschrift is in 2011 afgehandeld. In 2011 werden 2 ingebrekestellingen ontvangen.

Het ministerie heeft in 2011 € 0 aan dwangsommen uitgekeerd. De ontvangen ingebrekestellingen betroffen besluiten die tijdig waren genomen. Dwangsommen waren derhalve niet verschuldigd (artikel 4:17, zesde lid, onder c, algemene wet bestuursrecht).

2.4.2 Het leveren van bijdragen aan de langere termijn beleidsontwikkeling van het regeringsbeleid

Algemeen

De ontwikkeling van het regeringsbeleid is gebaat bij inzichten in ontwikkelingen en vraagstukken die op langere termijn de samenleving beïnvloeden. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) tracht op een wetenschappelijk gefundeerde manier aan dergelijke inzichten bij te dragen. De raad heeft tot taak hierbij tijdig te wijzen op tegenstrijdigheden in en te verwachten knelpunten voor het regeringsbeleid, probleemstellingen te formuleren over de grote beleidsvraagstukken en beleidsalternatieven aan te dragen. De WRR kan zich bezighouden met alle gebieden van (potentieel) regeringsbeleid.

Werkprogramma

In 2011 is gewerkt aan de lopende onderzoeksthema's van het WRR Werkprogramma 2010–2012. Er zijn twee Rapporten aan de regering uitgebracht: *iOverheid* en *Evenwichtskunst*. Dit tweede advies is uitgebracht op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het onderwerp «Risico-regelreflex». Er is één Verkenning

verschenen als achtergrondstudie bij *iOverheid*, namelijk *De staat van informatie*. De projecten «Markt, staat en samenleving» en de «Vertrouwen in de burger» zijn grotendeels in 2011 afgerond. De Rapporten zullen begin 2012 worden aangeboden aan het kabinet.

Bijdrage aan beleidsdialoog

Rapporten en Verkenningen van de Raad leveren direct of indirect een bijdrage aan de beleidsdialoog. Het Rapport *iOverheid* heeft bijgedragen aan de actuele discussie en beleidsmatige reflectie op de rol en verantwoordelijkheden van de overheid in de informatiesamenleving. In het kader van het project «Vertrouwen in de burger» heeft de WRR samen met Socires, de Nationale Postcode Loterij en Stichting Doen de startbijeenkomst van het initiatief «Binding» georganiseerd, met als centrale vraag: hoe kan vorm en inhoud worden gegeven aan maatschappelijke binding?

De raadsthema's resulteren behalve in adviezen aan de regering en zelfstandig gepubliceerde, inhoudelijke verkenningen en webpublicaties, ook in expertmeetings en conferenties in binnen- en buitenland en in tientallen artikelen in uiteenlopende media en wetenschappelijke vaktijdschriften. Voorbeelden zijn de discussiebijeenkomst in samenwerking met Instituut Clingendael naar aanleiding van het WRR-advies *Aan het buitenland gehecht* (2010), en het symposium «Politiek en bestuur in beeld», naar aanleiding van de Verkenning *Het gezicht van de publieke zaak* (2010). Bovendien organiseert de WRR aparte bijeenkomsten over actuele thema's, zoals de Hollands Spoor-bijeenkomst voor beleidsmakers over «De Nederlandse Wetenschapsagenda» van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), die is georganiseerd in samenwerking met het Strategieberaad Rijksbreed.

De jaarlijkse WRR-lecture richt zich tot een breed publiek van beleidsmakers en wetenschappers. Dit jaar luidde de centrale vraag: hoe kan Nederland in een globaliserende wereld zijn nationale belangen op verantwoorde wijze realiseren? Voorafgaand aan de Lecture zijn twee verdiepingssessies met de hoofdsprekers en beleidsmakers gehouden.

De WRR blijft op verschillende manieren een bijdrage leveren aan het beter benutten van de mogelijkheden van het kennis- en adviesstelsel. In 2011 is dit net als in 2010 onder andere gebeurd door het organiseren van periodieke overlegbijeenkomsten met de voorzitters van de strategische adviescolleges, en het voeren van overleg met het kabinet en het parlement over het optimaal aanwenden van de kennis en expertise van de adviesraden voor het overheidsbeleid. Voorts heeft de WRR opnieuw deelgenomen aan het reguliere overleg van secretarissen van de strategische adviesorganen en van het Strategieberaad Rijksbreed. Hiernaast heeft periodiek overleg plaatsgevonden met de adviserende leden van het Sociaal Cultureel Planbureau, het Centraal Planbureau, het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Planbureau voor de Leefomgeving. Voor de tweede maal sinds 2010 heeft de WRR samen met de Strategische Adviesraden een jaarlijkse medewerkersbijeenkomst georganiseerd. Dit maal stond deze in het teken van «Evidence-based beleid». Geagendeerd zijn onder meer de wijze waarop adviesraden omgaan met de onzekerheden die er zijn rondom wetenschappelijke inzichten, de wijze waarop zij omgaan met de verschillende bronnen van kennis, de toegevoegde waarde van adviesraden en de impact van het werk van de adviesraden op het maatschappelijk vertrouwen in de wetenschap vanuit de politiek en omgekeerd.

Beleidsagenda

De WRR en de Raad voor het Openbaar Bestuur (Rob) hebben rondom het advies *Evenwichtskunst* een onderlinge taakverdeling afgesproken. Het verdere doordenken en uitwerken van dit advies voor de politieke en bestuurlijke praktijk zal de Rob voor zijn rekening nemen. Met de Adviesraad Internationale Vraagstukken, de Eerste Kamer en Clingendael is voorts de conferentie «Power shifts in a changing world order» georganiseerd.

Internationalisering

Zowel in zijn themakeuze, onderzoeksaanpak als disseminatie van zijn bevindingen oriënteert de raad zich nadrukkelijk óók op de internationale omgeving. De Engelstalige bewerking van het rapport *Minder pretentie, meer ambitie* (2010) over ontwikkelingssamenwerking heeft onder meer tot uitnodigingen geleid voor presentaties bij het Japanse Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Vierde Staten-Generaal van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking. Op initiatief van de WRR heeft het Centre d'Analyse Stratégique de bijeenkomst over «The future of social services in Europe» van de zusterorganisaties uit het «Network for Strategic Policy Analysis» georganiseerd. Ten slotte hebben net als andere jaren buitenlandse delegaties van beleidsmakers aan de hand van presentaties en discussies kennisgemaakt met het instituut WRR en zijn lopende projecten. Hieronder bevonden zich regeringsdelegaties uit Polen, Japan en Zweden.

Prestatie	Begroting 2011	Realisatie 2011
Rapporten aan de regering	2	2
Verkenningen	1	1
Webpublicaties	1	10
Grote conferenties	2	4
(Verslagen van) expertmeetings en debatten	8	6
WRR-lecture	1	1
Overige publicaties	5	5

3. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Rechtmatigheid

De administratie is in 2011 met behulp van de departementale planning & controlcyclus en de uitvoering van het toezichtplan van de afdeling FEZ-Control en het auditplan van de Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie gemonitord. Bij de uitvoering zijn geen onrechtmatigheden van enig belang geconstateerd, noch is er aanleiding geweest tot het treffen van specifieke maatregelen. De audits van de Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben mij de gevraagde *assurance* verschaft over de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De tolerantiegrens op artikel-niveau is niet overschreden.

Totstandkoming beleidsinformatie

De niet-financiële informatie in het jaarverslag is op controleerbare en betrouwbare wijze tot stand gekomen.

Financieel en materieel beheer

Aan de beheersing van de bedrijfsvoeringprocessen bij het ministerie van Algemene Zaken (begroting III), in het bijzonder het financieel en materieel beheer, ligt een adequaat stelsel van maatregelen en administratieve organisatie ten grondslag. Bovenstaande *mededeling over de bedrijfsvoering* is gebaseerd op een combinatie van de jaarrapportages en managementverklaringen van de verschillende dienstonderdelen van het ministerie van Algemene Zaken en het toezicht van FEZ-Control.

Overige aspecten van bedrijfsvoering

Geen.

C. KABINET DER KONINGIN

1. ACTIVITEITEN

In 2011 zijn, zoals voorgenomen, de volgende taken uitgevoerd:

- namens de Koningin onderhouden van contacten met bewindslieden, commissarissen der Koningin en andere hoogwaardigheidsbekleders;
- informatie verzamelen en op grond hiervan de Koningin schriftelijk en mondeling informeren, in het bijzonder ten behoeve van haar gesprekken met de minister-president en met andere binnenlandse en buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders, staatsbezoeken en werkbezoeken;
- begeleiden van de Koningin tijdens staatsbezoeken en ander verblijf buitenlands;
- voeren van correspondentie namens de Koningin;
- het tijdig en in correcte vorm aan de Koningin ter tekening of ter goedkeuring voorleggen van alle door de ministeries aangeboden staatsstukken en het verzorgen van de daarbij behorende correspondentie;
- behandelen en doorgeleiden van aan de Koningin gerichte verzoekschriften;
- archiveren van staatsstukken en in goede en geordende staat bewaren daarvan (volgens de Archiefwet).

2. BUDGETTAIRE GEVOLGEN EN TOELICHTING

Kabinet der Koningin (x € 1000)						
				Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2008	2009	2010	2011	2011	2011
Verplichtingen	2 316	2 310	2 352	2 390	2 354	36
Uitgaven	2 316	2 310	2 352	2 390	2 354	36
Ontvangsten	nihil	nihil	2 352	2 390	2 354	36

Een belangrijk project voor het Kabinet in 2011 was de aanschaf van een nieuw Document Management Systeem (DMS). Indien naast de uitkomsten in bovenstaande tabel rekening gehouden wordt met de mutaties (eindejaarsmarge en loon- en prijsbijstelling) die reeds in de eerste en tweede suppletore begrotingswet zijn verwerkt, is er sprake van een onderschrijding van € 42 000. Dit wordt met name veroorzaakt door strikt financieel management en herijking van de contracten.

3. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Rechtmatigheid beleidsartikel

Tussen het ministerie van Algemene Zaken en het Kabinet der Koningin zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening van het ministerie en de van toepassing zijnde planning & controlcyclus. De administratie is in 2011 op basis van het auditplan van de Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie gecontroleerd. Bij de uitvoering zijn geen onrechtmatigheden van enig belang geconstateerd, noch is er aanleiding geweest tot het treffen van specifieke maatregelen. De tolerantiegrens op artikelniveau is niet overschreden.

Financieel en materieel beheer

Aan de beheersing van de bedrijfsvoeringsprocessen bij het Kabinet der Koningin, in het bijzonder het financieel en materieel beheer, ligt een adequaat stelsel van maatregelen en administratieve organisatie ten grondslag.

D. COMMISSIE VAN TOEZICHT BETREFFENDE DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

1. ACTIVITEITEN

Om uitvoering te geven aan haar taak voert de CTIVD onderzoeken uit waarover zij, via de betrokken ministers, rapporteert aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In 2011 heeft de Commissie vier toezichtrapporten uitgebracht. Het betrof onderzoeken naar:

1. de rechtmatigheid van de inlichtingentaak buitenland door de AIVD;
2. de rol van de MIVD en de AIVD bij een evacuatiemissie in Libië;
3. de inzet van Sigint door de MIVD;
4. de door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van oktober 2005 tot en met mei 2010.

Voorts heeft de CTIVD zich in 2011 beziggehouden met onderzoeken naar:

1. door de MIVD uitgebrachte ambtsberichten;
2. de samenwerking tussen de MIVD en buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten;
3. de rubricering van staatsgeheimen door de AIVD;
4. de inzet van de af luisterbevoegdheid en Sigint door de AIVD;
5. enkele langlopende agentenoperaties van de AIVD;
6. de uitvoering van eerdere aanbevelingen van de CTIVD door beide diensten.

Hierover zal in een later stadium worden gerapporteerd.

De CTIVD heeft in het verslagjaar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over elf klachten betreffende de AIVD geadviseerd. Zij heeft dit jaar geen klachten behandeld betreffende de MIVD.

Naast de bovengenoemde werkzaamheden richt de aandacht van de CTIVD zich ook op enkele kernactiviteiten van de AIVD en de MIVD. In het jaar 2011 heeft zij steekproefsgewijs gekeken naar de veiligheidsonderzoeken, de uitvoering van de notificatieverplichting en de behandeling van verzoeken tot inzage. Enkele malen heeft dit een briefwisseling tussen de CTIVD en de betreffende dienstleiding tot gevolg gehad. Dit heeft vooralsnog niet tot verdere stappen geleid.

2. BUDGETTAIRE GEVOLGEN EN TOELICHTING

Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (x € 1000)						
				Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2008	2009	2010	2011	2011	2011
Verplichtingen	706	675	827	764	1 058	- 294
Uitgaven	706	675	827	764	1 058	- 294
Ontvangsten	0	0	12	0	0	0

De uiteindelijke uitgavenrealisaties is lager uitgevallen, hoofdzakelijk als gevolg van een niet volledige bezetting van de personele formatie gedurende het gehele jaar.

3. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Rechtmatigheid

Tussen het ministerie van Algemene Zaken en de CTIVD zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening van het ministerie en de van toepassing zijnde planning & controlcyclus. De administratie is in 2011 op basis van het toezichtplan van de afdeling FEZ-Control en het auditplan van de Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie gemonitord. Bij de uitvoering zijn geen onrechtmatigheden van enig belang geconstateerd, noch is er aanleiding geweest tot het treffen van specifieke maatregelen. De tolerantiegrens op artikelniveau is niet overschreden.

Financieel en materieel beheer

Aan de beheersing van de bedrijfsvoeringprocessen bij het ministerie van Algemene Zaken, in het bijzonder het financieel en materieel beheer, ligt een adequaat stelsel van maatregelen en administratieve organisatie ten grondslag.

E. JAARREKENING

1. DEPARTEMENTALE VERANTWOORDINGSSTAAT 2011 VAN HET MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Bedragen x € 1 000										
		(1)				(2)			(3) = (2) – (1)	
Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting				Realisatie ¹			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
		Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal			65 167	3 832		55 820	3 608		– 9347	– 224
1	Beleids-artikel Bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid	65 167	65 167	3 832	53 907	55 820	3 608	– 11260	– 9347	– 224
3	Niet-beleids-artikel Nominaal en Onvoorzien	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ De gerealiseerde bedragen zijn steeds naar boven afgerond (€ 1000).

De financiële en niet-financiële toelichting op de departementale verantwoordingsstaat is opgenomen in paragraaf B van dit jaarverslag.

2. VERANTWOORDINGSSTAAT 2011 VAN HET KABINET DER KONINGIN

Bedragen x € 1 000									
			(1)			(2)			(3) = (2) – (1)
Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie ¹			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
		Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven Ontvangsten
	Totaal		2 354	2 354		2 390	2 390		36 36
1	Artikel Kabinet der Koningin	2 354	2 354	2 354	2 390	2 390	2 390	36	36 36

¹ De gerealiseerde bedragen zijn steeds naar boven afgerond (EUR 1000).

De financiële en niet-financiële toelichting op de departementale verantwoordingsstaat is opgenomen in paragraaf C van dit jaarverslag.

3. VERANTWOORDINGSSTAAT 2011 VAN DE COMMISSIE VAN TOEZICHT BETREFFENDE DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

Bedragen x € 1 000									
			(1)			(2)			(3) = (2) - (1)
Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie ¹			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
		Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven Ontvangsten
	Totaal		1 058	0		764	0		– 294 0
1	Artikel Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	1 058	1 058	0	764	764	0	– 294	– 294 0

¹ De gerealiseerde bedragen zijn steeds naar boven afgerond (EUR 1000).

De financiële en niet-financiële toelichting op de departementale verantwoordingsstaat is opgenomen in paragraaf D van dit jaarverslag.

4. SALDIBALANS MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN MET TOELICHTING

Saldibalans per 31 december 2011 van het Ministerie van Algemene Zaken (III)					
Bedragen x € 1 000					
1)	Uitgaven ten laste van de begroting	55 820	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting	3 608
3)	Liquide middelen	2			
4)	Rekening-courant RHB De Koning, KdK & CTIVD	39 714	4a)	Rekening-courant RHB Min v AZ	90 994
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	182	6)	Ontvangsten buiten begrotingsverband (= intra-comptabele schulden)	1 116
7)	Openstaande rechten	0	7a)	Tegenrekening openstaande rechten	0
8)	Extra-comptabele vorderingen	0	8a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0
9a)	Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	9)	Extra comptabele schulden	0
10)	Voorschotten	780	10a)	Tegenrekening voorschotten	780
11a)	Tegenrekening garantieverplichtingen	0	11)	Garantieverplichtingen	0
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	518	12)	Openstaande verplichtingen	518
13)	Deelnemingen	0	13a)	Tegenrekening deelnemingen	0
	Totaal	97 016		Totaal	97 016

Toelichting bij de Saldibalans per 31 december 2011 van het Ministerie van Algemene Zaken (III)

1 en 2) Begrotingsuitgaven en begrotingsontvangsten

Verrekening van de begrotingsuitgaven en begrotingsontvangsten 2011 zal plaatsvinden nadat de Slotwet door de Staten-Generaal is vastgesteld.

4) Rekening courant de Koning, Kabinet der Koningin (KDK) en Commissie van Toezicht (CTIVD)

De Koning	€	39 034 000
Kabinet der Koningin	€	– 61 000
Commissie van Toezicht	€	741 000
Totaal	€	39 714 000

5) Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)

Nadere specificatie van de uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen):

Verdiepingshoofdstuk

Omschrijving:		Vorderingen:
Kas- en reisvoorschotten	€	3 000
Salarisuitgaven	€	74 000
Overige vorderingen	€	105 000
Totaal	€	182 000

Salarisuitgaven

Dit bedrag bestaat uit vorderingen op ex-personeel en voorschotten die nog verrekend moeten worden met het salaris.

Overige vorderingen

Het betreft hier uitgaven ten behoeve van met name derden waarvoor het ministerie (nog) vorderingen heeft ingesteld (moet instellen).

6) Ontvangsten buiten begrotingsverband (= intra- comptabele schulden)

Nadere specificatie van de ontvangsten buiten begrotingsverband:

Omschrijving		Schulden
Netto salarissen	€	1 019 000
Diverse ontvangsten	€	97 000
Totaal	€	1 116 000

Netto salarissen

De op de salarissen van december 2011 ingehouden loonheffing ten behoeve van de Belastingdienst en de premie-inhoudingen ten behoeve van het ABP worden in januari 2012 betaald.

Diverse ontvangsten

Dit bedrag betreft hoofdzakelijk op tussenrekeningen verantwoorde bedragen naar aanleiding van ingestelde vorderingen betreffende loonkosten van personeelsleden die gedetacheerd zijn.

10) Voorschotten

Overeenkomstig de afgesproken gedragslijn zijn de betalingen aan Loyalis ad € 780 000 opgenomen onder de voorschotten, voor zover het betalingen betreft waarvoor de controlerende instantie nog geen verklaring heeft kunnen afgeven. Afwikkeling van deze voorschotten zal plaatsvinden in 2012. In 2011 is aan voorschotten voor wachtgeld en uitvoeringskosten 2010, € 946 000 afgerekend met Loyalis.

12 Openstaande verplichtingen

Nadere specificatie van de openstaande verplichtingen:

Omschrijving		Bedrag
Openstaande verplichtingen binnen begrotingsverband	€	518 000
Openstaande verplichtingen buiten begrotingsverband	€	0 +
Totaal	€	518 000

Toelichting op de opbouw van openstaande verplichtingen

Openstaande verplichtingen binnen begrotingsverband

Opbouw van de openstaande verplichtingen		Bedrag
Verplichtingen per 01-01-2011	€	2 431 000
Aangegane verplichtingen in het verslagjaar	€	53 907 000 +
Totaal	€	56 338 000

Tot betaling gekomen in het verslagjaar € 55 820 000

Negatieve bijstellingen van aangegane verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren € 0 +

€ 55 820 000 –

Openstaande verplichtingen op 31-12-2011 € 518 000

5. SALDIBALANS KABINET DER KONINGIN MET TOELICHTING

Saldibalans per 31 december 2011 van het Kabinet der Koningin bedragen x € 1 000					
1)	Uitgaven ten laste van de begroting	2 390	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting	2 390
3)	Liquide middelen	3			
4)	Rekening-courant RHB KdK	61	4a)	Rekening-courant RHB Min v AZ	0
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	1	6)	Ontvangsten buiten begrotings-verband (= intra-comptabele schulden)	65
7)	Openstaande rechten	0	7a)	Tegenrekening openstaande rechten	0
8)	Extra-comptabele vorderingen	0	8a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0
9a)	Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	9)	Extra comptabele schulden	0
10)	Voorschotten	0	10a)	Tegenrekening voorschotten	0
11a)	Tegenrekening garantieverplichtingen	0	11)	Garantieverplichtingen	0
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	0	12)	Openstaande verplichtingen	0
13)	Deelnemingen	0	13a)	Tegenrekening deelnemingen	0
	Totaal	2 455		Totaal	2 455

Toelichting bij de Saldibalans per 31 december 2011 van het Kabinet der Koningin**1 en 2) Begrotingsuitgaven en begrotingsontvangsten**

Verrekening van de begrotingsuitgaven en begrotingsontvangsten 2011 zal plaatsvinden nadat de Slotwet door de Staten-Generaal is vastgesteld.

6) Ontvangsten buiten begrotingsverband (=intra-comptabele schulden)

Nadere specificatie van de ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden):

Omschrijving		Schulden
Netto salarissen	€	65 000
Totaal	€	65 000

Netto salarissen

De op de salarissen van december 2011 ingehouden loonheffing ten behoeve van de Belastingdienst en de premie-inhoudingen ten behoeve van het ABP worden in januari 2012 betaald.

6. SALDIBALANS COMMISSIE VAN TOEZICHT BETREFFENDE DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN MET TOELICHTING

Saldibalans per 31 december 2011 van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten bedragen x € 1 000					
1)	Uitgaven ten laste van de begroting	764	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting	0
3)	Liquide middelen	0			
4)	Rekening-courant RHB CTIVD	0	4a)	Rekening-courant RHB Min v AZ	741
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	0	6)	Ontvangsten buiten begrotings- verband (= intra-comptabele schulden)	23
7)	Openstaande rechten	0	7a)	Tegenrekening openstaande rechten	0
8)	Extra-comptabele vorderingen	0	8a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0
9a)	Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	9)	Extra comptabele schulden	0
10)	Voorschotten	0	10a)	Tegenrekening voorschotten	0
11a)	Tegenrekening garantieverplich- tingen	0	11)	Garantieverplichtingen	0
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	0	12)	Openstaande verplichtingen	0
13)	Deelnemingen	0	13a)	Tegenrekening deelnemingen	0
	Totaal	764		Totaal	764

Toelichting bij de Saldibalans per 31 december 2011 van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

1 en 2) Begrotingsuitgaven en begrotingsontvangsten

Verrekening van de begrotingsuitgaven 2011 zal plaatsvinden nadat de Slotwet door de Staten-Generaal is vastgesteld.

6) Ontvangsten buiten begrotingsverband (=intra-comptabele schulden)

Nadere specificatie van de ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden):

Omschrijving		Schulden
Netto salarissen	€	23 000
Totaal	€	23 000

Verdiepingshoofdstuk

Netto salarissen

De op de salarissen van december 2011 ingehouden loonheffing ten behoeve van de Belastingdienst en de premie-inhoudingen ten behoeve van het ABP worden in januari 2012 betaald.

7. BATEN-LASTENDIENST DIENST PUBLIEK EN COMMUNICATIE**7.1 Staat van baten en lasten van de baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie (DPC) van het Ministerie van Algemene Zaken**

Bedragen x € 1 000				
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2011 (1)	Realisatie 2011 (2)	Vershil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting (2)-(1)	Realisatie 2010
Baten				
Omzet moederdepartement	23 311	20 008	– 3 303	15 305
Omzet overige departementen	26 618	13 649	– 12 969	35 501
Omzet derden	550	159	– 391	0
Rentebaten	10	124	114	196
Vrijval uit voorzieningen	0	2 309	2 309	680
Bijzondere baten	0	0	0	133
Totaal baten	50 489	36 249	– 14 240	51 815
Lasten				
Apparaatskosten				
– personele kosten	15 542	14 386	– 1 156	10 819
– materiële kosten	34 737	18 831	– 15 906	38 363
Rentelasten	210	0	– 210	8
Afschrijvingskosten				
– materieel	–	–	–	–
– immaterieel	–	–	–	–
Overige lasten				
– dotaties voorzieningen	–	1 069	1 069	3 917
– bijzondere lasten	–	222	222	14
Totaal lasten	50 489	34 508	– 15 981	53 121
Saldo van baten en lasten	0	1 741	1 741	– 1 306

Toelichting:

De lagere dan geraamde baten en lasten worden vooral veroorzaakt doordat de in shared service uitgevoerde communicatiediensten voor opdrachtgevers in 2011 aanzienlijk lager zijn uitgevallen dan oorspronkelijk werd geraamd. Het betrof met name Postbus 51-spotjes (campagne-management). De één op één aan opdrachtgevers door te belasten externe kosten en de daadwerkelijke verrekening daarvan worden als lasten en baten verantwoord. Daarnaast zijn de lasten lager uitgevallen als gevolg van een vrijval binnen de voorziening voor wachtgeld in het kader van het invullen van de taakstelling rijksdienst.

Per saldo heeft DPC een positief resultaat behaald van € 1 741 000. Het saldo van baten en lasten zal ten gunste worden gebracht van de exploitatiereserve. Het eigen vermogen overschrijdt daarmee de grens die op basis van de Regeling baten-lastendiensten 2011 door het Ministerie van Financiën is vastgesteld. Vanaf 2012 zal het eigen vermogen worden afgebouwd.

7.2 Balans

Bedragen x € 1 000		
	Balans per 31-12-2011	Balans per 31-12-2010
Activa		
Immateriële activa	–	–
Materiële activa		
– grond en gebouwen	–	–
– installaties en inventarissen	–	–
– overige materiële vaste activa	–	–
Voorraden	–	–
Debiteuren	6 014	10 122
Nog te ontvangen	2 456	7 278
Liquide middelen	20 190	10 542
Totaal activa	28 660	27 942
Passiva		
Eigen Vermogen		
– exploitatiereserve	4 447	6 753
– onverdeeld resultaat	1 741	– 1 306
Leningen bij het MvF	–	–
Voorzieningen	1 889	3 937
Crediteuren	857	3 102
Nog te betalen	19 726	15 456
Totaal passiva	28 660	27 942

Toelichting:

Voorzieningen bij DPC worden getroffen voor juridische of feitelijke verplichtingen die hun oorzaak vinden op of voor de balansdatum, waarbij voor afwikkeling van de verplichting een uitstroom van middelen zal gaan plaatsvinden waarvan de omvang nog niet vast staat, maar die wel op betrouwbare wijze kan worden geschat. In het kader van de invulling van de taakstellingen uit de regeerakkoorden van het vorige en dit kabinet is een voorziening getroffen voor wachtgeld. In navolgende tabel wordt het verloop van deze voorziening weergegeven.

Bedragen x € 1 000		
	2011	2010
Stand per 1 januari	3 937	1 026
Onttrekkingen	– 876	– 367
Vrijval	– 2 241	– 639
Dotatie	1 069	3 917
Stand per 31 december	1 889	3 937

Door een gunstiger personeelsverloop is er een geringer beroep op de voorziening wachtgeld gedaan.

7.3 Kasstroomoverzicht per 31 december 2011

Bedragen x € 1 000				
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2011 (1)	Realisatie 2011 (2)	Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting (2)-(1)	
1 Rekening-courant RHB 1 januari 2011 (incl. deposito)	158	10 542	10 384	
2 Totaal operationele kasstroom	–	9 648	9 648	
Totaal investeringen (–/–)	–	–	–	
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	–	–	–	
3 Totaal investeringskasstroom	–	–	–	
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	–	–	–	
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	–	–	–	
Aflossingen op leningen (–/–)	–	–	–	
Beroep op leenfaciliteit (+)	–	–	–	
4 Totaal financieringskasstroom	–	–	–	
5 Rekening-courant RHB 31 december 2011 (incl. deposito) (1+2+3+4)	158	20 190	20 032	

De stand van de rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding per 31 december is aanzienlijk hoger dan de stand per 1 januari. Dit is voornamelijk veroorzaakt door afname van de debiteuren per 31 december en het feit dat het saldo van de nog te betalen facturen aan media-exploitanten als liquide middelen bij DPC terechtkomt terwijl dat in het verleden bij het door DPC ingeschakelde mediabureau neersloeg.

7.4 Doelmatigheidsindicatoren

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de doelmatigheidsindicatoren en kengetallen van DPC.

Indicator	Streefwaarde	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011
Saldo baten en lasten	0%	1,4%	- 1,6%	- 2,5%	4,8%
FTE- totaal (excl. externe inhuur)	2011: max. 205 fte	146,5	159,5	136,5	149
Ziekteverzuimpercentage	Max. 5,5%	5,6%	5,2%	4,1%	4,0%
Service level telefonie	Telefonie shared service 80% beantwoord binnen 40 sec.	68%	83%	83%	82%
Service level e-mail	e-mail shared service: 80% beantwoord binnen 48 uur (zijnde 2 werkdagen)	61%	82%	89%	92%
Kwaliteitsindicator burgertevredenheid telefonie	Norm telefonie: 7,5	7,9	7,6	7,6	7,6
Kwaliteitsindicator burgertevredenheid e-mail	Norm e-mail : 6,5	6,7	7,0	7,5	7,3
Kwaliteitsindicator burgertevredenheid Internet	Norm Internet: 7,0	7,7	7,6	7,3	7,5
Gebruik van het contactcentrum	aantallen telefoon 196,000	189 696	412 125	216 732	204 425
	aantallen e-mail 101 000	87 424	115 275	70 114	70 357
	aantallen internet 2 000 000	4 089 873	6 315 571	6 439 530	19 003 065
Klanttevredenheid dienstverlening Academie voor overheidscommunicatie	Cursisten geven een 7,5 als rapportcijfer	7,7	7,6	7,6	7,8
Financieel voordeel collectieve inkoop van mediaruimte (versus afzonderlijke inkoop door ministeries)	Kostenbesparing van 25% bij inkoopvolume van € 90 mln.	Kostenbesparing van 30 % bij inkoopvolume van € 118 mln.	Kostenbesparing van 32% bij inkoopvolume van € 104 mln.	Kostenbesparing van 30% bij inkoopvolume van € 83 mln.	Zie onderstaande toelichting.

Onderstaand worden enkele opmerkelijke mutaties in de indicatoren nader toegelicht.

Saldo baten en lasten

Het saldo baten lasten (saldo als % van de totale baten) is in 2011 aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2010. Dit is met name veroorzaakt door twee ontwikkelingen:

- er resulteert een positief resultaat uit de normale bedrijfsvoering, voornamelijk door een besparing in de personeelskosten en
- er is in 2011 per saldo een vrijval in de voorzieningen voor wachtgeld en dubieuze debiteuren.

Postbus 51 Informatiedienst

De indicatoren inzake burgertevredenheid zijn in 2011 wederom boven de norm. In 2011 zijn daarnaast wederom de service-levels boven de streefwaarde. Hiermee is een belangrijk doel van de uitbesteding van de eerste lijn onder regie aan de markt gerealiseerd.

Met uitzondering van e-mail liggen de volumecijfers ruim boven de streefwaarden. De daling van e-mail ten opzichte van 2010 is vooral te verklaren door het feit dat er geen maatwerkprojecten publieksvoorlichting zijn geweest.

Het gebruik van het kanaal internet is enorm toegenomen door de verdergaande introductie van de website Rijksoverheid.nl.

Mediainkoop

Media-exploitanten en uitgevers hebben de laatste jaren de inkoopmethodiek voor mediaruimte (in het bijzonder voor radio, televisie en online) veranderd. Traditioneel stelden uitgevers en exploitanten voor een kalenderjaar een tariefkaart vast en werd er met opdrachtgevers onderhandeld over bestedingsvolume en de daaraan gekoppelde korting op de gepubliceerde tarieven. De laatste jaren wordt er tussen mediapartijen en opdrachtgevers steeds vaker onderhandeld over netto mediatarieven of worden tarieven voor mediaruimte bepaald door middel van een veiling. Deze verandering in inkoopssystematiek leidt ertoe dat het niet langer mogelijk is om het gerealiseerde inkoopvoordeel door stapeling van volumes op totaalniveau uit het verleden één-op-één te vergelijken met de huidige inkoopkortingen. Elk mediumtype kent een eigen dynamiek met betrekking tot de verleende korting en daarnaast zijn de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende mediumtypen door de explosieve opkomst van online fors gewijzigd (online 2006: 7%; 2011: 22%). Daarom wordt vanaf dit jaar de gemiddelde korting per mediumtype door het bundelen van volumes binnen de rijksoverheid vermeld en niet het inkoopvoordeel op totaalniveau.

Gerealiseerde inkoopkortingen door stapeling van volumes binnen de rijksoverheid	
Mediumtype(n)	Inkoopvoordeel
Radio en televisie ¹	8–10 %
Online ¹	12–15%
Out of home ²	15%
Print (dagbladen, huis-aan-huisbladen en tijdschriften) ²	28–30%

¹ Tariefonderhandelingen over netto tarieven.

² Tariefonderhandelingen over korting.

8. TOPINKOMENS

Op grond van artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Stb. 2006, 95) is een overzicht opgenomen van medewerkers die in het verslagjaar meer hebben verdiend dan het gemiddelde belastbare loon van de ministers. Dit gemiddelde belastbare loon is voor 2011 vastgesteld op € 193 000 (was in 2010 € 193 000). Voor het ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is *geen* sprake van functionarissen met een hoger belastbaar inkomen dan hierboven vermeld voor het jaar 2011.

BIJLAGE EXTERNE INHUUR

Overzicht niet-financiële informatie over inschakeling van externe adviseurs en tijdelijk personeel (externe inhuur)	
Ministerie van Algemene Zaken	Uitgaven in 2011 (x € 1 000)
Verslagjaar: 2011	Programma- en apparaatskosten
1. Interim-management	194
2. Organisatie- en formatieadvies	0
3. Beleidsadvies	0
4. Communicatieadvisering	202
Beleidsgevoelig (som 1 t/m 4)	396
5. Juridisch advies	55
6. Advisering opdrachtgevers automatisering	103
7. Accountancy, financiën en administratieve organisatie	38
Beleidsondersteunend (som 5 t/m 7)	196
8. Uitzendkrachten (formatie en piek)	1 909
Ondersteuning bedrijfsvoering	1 909
Totaal uitgaven inhuur externen	2 501

Toelichting:

De totale uitgaven voor het ambtelijk personeel AZ (inclusief DPC) bedroegen afgerond € 30 553. De totale uitgaven voor inhuur externen bedroegen in 2011: 8,2% van de totale personeelsuitgaven.

Rapportage overschrijding maximumuurtarief externe inhuur buiten mantelcontracten

In onderstaande tabel wordt weergegeven in hoeveel gevallen in 2011 door het ministerie (in Nederland) buiten de mantelcontracten om externe krachten zijn ingehuurd boven het voor de organisaties van het rijk afgesproken maximumuurtarief van € 225 (exclusief BTW).

Inhuur externen buiten mantelcontracten	2011
Aantal overschrijdingen maximumuurtarief	0